

PRG D 542
(DREN)

DERDE TIENJARIGE VOLKSTELLING.

COMMISSIE
VOOR STATISTIEK
BEGRIPPEL
DER PROVINCE
GRONINGEN

UITKOMSTEN

DER

DERDE TIENJARIGE VOLKSTELLING

IN HET

Koninkrijk der Nederlanden

OP DEN

Negentienden November 1849.

Provincie Drenthe.

's GRAVENHAGE,

TER ALGEMEENE LANDSDRUKKERIJ,

1853.

DRENTHE.

Volgens de uitkomsten der drie volkstellingen bedroeg de bevolking van deze provincie:

	OP 1 JANUARIJ 1830.			OP 1 JANUARIJ 1840.			OP 19 NOVEMBER 1849.		
	M.	V.	T.	M.	V.	T.	M.	V.	T.
In de steden	5,254	5,278	10,532	5,608	5,978	11,581	6,492	6,848	13,340
Ten platten lande	27,274	26,062	53,336	31,155	29,748	60,903	35,764	33,684	69,448
In de provincie	32,528	31,340	63,868	36,763	35,721	72,484	42,256	40,482	82,788

Men verkrijgt uit dezen staat de volgende vermeerdering der bevolking, voor elk der beide geslachten:

	VAN 1 JANUARIJ 1830 TOT 1 JANUARIJ 1840.			VAN 1 JANUARIJ 1830 TOT 19 NOVEMBER 1849.			BETREKKELIJKE VERMEERDERING OP 1000 ZIELEN.					
	M.	V.	T.	M.	V.	T.	VAN 1 JANUARIJ 1830 TOT 1 JANUARIJ 1840.			VAN 1 JANUARIJ 1830 TOT 19 NOVEMBER 1849.		
							M.	V.	T.	M.	V.	T.
In de steden	854	695	1,049	1,288	1,570	2,858	67	182	100	286	297	267
Ten platten lande	3,881	3,086	7,567	8,400	7,572	16,032	142	141	142	311	291	301
In de provincie	4,285	4,381	8,616	9,728	9,142	18,870	180	140	185	299	292	295

Uit dit vergelijkend overzicht blijkt, dat de bevolking dezer provincie, doch vooral in de steden, meer is toegenomen in het tweede dan in het eerste tienjarige tijdperk. De betrekkelijke vermeerdering was voor de steden gedurende het eerste tijdperk veel grooter voor het vrouwelijke dan voor het mannelijke geslacht; terwijl voor het tweede tijdperk geen noemenswaardig verschil bestond in de vermeerdering van elk der beide geslachten; ten platten lande zijn zij in het eerste tijdperk bijna gelijkmatig toegenomen, in het tweede was de betrekkelijke vermeerdering veel grooter voor het mannelijke geslacht. Het verschil tusschen beide tijdperken was voor de geheele provincie het grootst voor de mannelijke bevolking, welke in het tweede tijdperk veel meer dan in het eerste is toegenomen; terwijl de vrouwelijke voor het tweede tijdstip slechts een klein verschil in meer oplevert.

De volgende staat geeft een overzicht van de reden tusschen beide geslachten op de drie voornoemde tijdperken:

	GETAL VROUWEN OP DE 1000 MANNEN.		
	1 JANUARIJ 1830.	1 JANUARIJ 1840.	19 NOVEMBER 1849.
In de steden	1,005	1,065	1,055
Ten platten lande	956	955	940
In de provincie	968	972	958

II.

De bevolking der steden stond tot die van het platte land in de volgende reden:

	OP DE 10,000 ZIELEN.		
	1 JANUARIJ 1830.	1 JANUARIJ 1840.	19 NOVEMBER 1849.
In de steden	1,849	1,598	1,612
Ten platten lande	8,851	8,402	8,888

Waaruit volgt dat de bevolking der steden in het eerste tijdperk betrekkelijk *minder*, in het tweede *meer* dan die van het platte land is toegenomen; terwijl over het algemeen sedert 1830, de betrekkelijk vermeerdering der bevolking voor het platte land grooter geweest is dan voor de steden.

Uit de volgende vergelijking blijkt de digtheid van de bevolking op elk der drie tijdperken:

	UITGESTREKTHEID IN		AANTAL ZIELEN	
	NEDERLANDSCHE BUNDERS.	VIERSKANTE GEOGRAPHISCHE MIJLEN.	PER 100 NED. BUNDERS.	PER VIERSKANTE GEOGR. MIJL.
1 Januarij 1830.			24.04	1,819
1 " 1840.	285,669	48,419	27.28	1,497
19 November 1849.			81.14	1,709

Het getal huizen bedroeg:

	OP 1 JANUARIJ 1830.	OP 1 JANUARIJ 1840.	OP 19 NOVEMBER 1849.	VERMEERDERING OP DE 1000.	
				VAN 1 JANUARIJ 1830 tot 1840.	VAN 1 JANUARIJ 1840 tot 19 NOVEMBER 1849.
In de steden		2,008	2,420		208
Ten platten lande		9,888	11,085		181
In de provincie	9,957	11,891	18,505	144	186

Het getal huizen stond tot de oppervlakte der provincie in de volgende reden:

	Per 100 Ned. bunders.	Per vierkante googr. mijl.
Op 1 Januarij 1830	3.75	206
Op 1 Januarij 1840	4.29	235
Op 19 November 1849	5.08	279

De bewoonde en onbewoonde huizen geven op 19 November 1849 de volgende reden:

IN DE STEDEN.			TEN PLATTEN LANDE.			IN DE PROVINCIE.		
HUIZEN.		Onbew. huizen tot de bewoonde als 1 tot	HUIZEN.		Onbew. huizen tot de bewoonde als 1 tot	HUIZEN.		Onbew. huizen tot de bewoonde als 1 tot
Bewoond.	Onbewoond.		Bewoond.	Onbewoond.		Bewoond.	Onbewoond.	
2,255	165	18.6	10,772	818	84.4	18,027	478	27.3

Men telde op de 100 bewoonde huizen en schepen in de steden 586, ten platten lande 643, in de provincie 633 inwoners.

III.

De huisgezinnen stonden tot de bewoonde huizen en schepen in de reden van 125 in de steden, 122 ten platten lande, 122 in de provincie tot de 100.

Men telde op elk der drie tijdperken op de 100 huisgezinnen het volgende getal inwoners:

	OP 1 JANUARIJ 1830.	OP 1 JANUARIJ 1840.	OP 19 NOVEMBER 1849.
	In de steden		461
Ten platten lande		552	528
In de provincie	540	585	518

Naar het verblijf was de bevolking op 19 November 1849 ingedeeld op de volgende wijze:

	VERBLIJF.			BETREKKELIJKE REDEN TOT DE 1000 ZIELEN.		
	GEWOON.	TIJDELIJK.	DOORTREKKEND.	GEWOON.	TIJDELIJK.	DOORTREKKEND.
In de steden	12,880	424	80	962	82	6
Ten platten lande	68,025	6,216	157	908	90	2
In de provincie	75,865	6,640	248	917	81	8

Het gedeelte der bevolking, hetwelk zich tijdelijk verplaatst, is dierhalve voor deze provincie grooter ten platten lande dan in de steden, hetgeen aan het bestaan der Kolonien der Maatschappij van Weldadigheid te *Norg* moet worden toegeschreven.

Uit de volgende vergelijking van het getal tijdelijk verblijvende en doortrekkende personen voor elk der beide geslachten blijkt, dat het getal tijdelijk aanwezige en doortrekkende vrouwen, zoowel in de steden als ten platten lande, aanmerkelijk kleiner was dan dat der mannen; het verschil in minder was het grootst voor de tijdelijk aanwezige vrouwen in de steden.

	TIJDELIJK.		DOORTREKKEND.		BETREKKELIJKE REDEN TOT DE 1000.			
					TIJDELIJK.		DOORTREKKEND.	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
In de steden	814	110	56	80	48	16	8.03	4.98
Ten platten lande	8,490	2,717	106	51	98	81	2.96	1.52
In de provincie	8,813	2,827	162	80	90	70	3.88	2.00

Wij laten hier volgen de betrekkelijke reden der bevolking, naar den burgerlijken staat ingedeeld, volgens de uitkomsten der beide jongste volkstellingen:

	OP 1 JANUARIJ 1840.						OP 19 NOVEMBER 1849.					
	OP 1000 MANNEN.			OP 1000 VROUWEN.			OP 1000 MANNEN.			OP 1000 VROUWEN.		
	Ongel.	Gehuwd.	Wedu.	Ongel.	Gehuwd.	Wedu.	Ongel.	Gehuwd.	Wedu.	Ongel.	Gehuwd.	Wedu.
In de steden	617	842	41	611	818	71	688	819	48	623	802	75
Ten platten lande	653	802	45	616	814	70	602	289	49	622	808	70
In de provincie	647	808	45	615	815	70	658	294	48	622	807	71

Uit deze vergelijking van den burgerlijken staat der bevolking op beide tijdperken blijkt, dat de reden voor de ongehuwden

IV.

van beide geslachten is toegenomen, zowel in de steden als ten platten lande; die vermeerdering was echter voor beiden het grootst in de steden. De gehuwde staat geeft voor beide geslachten, zowel in de steden als ten platten lande, eene betrekkelijke vermindering op het laatste tijdperk; voor het vrouwelijke geslacht was zij grooter in de steden dan ten platten lande. De reden der personen in weduwenstaat verkeerende is in de steden, voor beide geslachten, ten platten lande alleen voor het mannelijke geslacht, toegenomen.

Naar de geboorteplaats was de bevolking ingedeeld op de volgende wijze:

	GEBOREN IN					BETREKKELIJKE REDEN TOT DE 1000 ZIELEN.				
	GEBOREN IN					GEBOREN IN				
	de gemeente.	de provincie buiten de gemeente.	eene andere provincie.	de bezittingen buiten Europa.	den vreemde.	de gemeente.	de provincie buiten de gemeente.	eene andere provincie.	de bezittingen buiten Europa.	den vreemde.
In de steden . . .	8,892	1,087	2,599	6	486	626.84	145.20	194.83	0.45	32.68
Ten platten lande . .	42,796	12,068	18,005	25	1,500	616.68	178.82	187.40	0.86	21.74
In de provincie . . .	51,168	14,000	15,004	31	1,946	618.31	169.21	188.60	0.87	28.51

Uit dit vergelijkend overzicht blijkt, dat het evenredig getal personen geboren in de provincie, zowel binnen als buiten de gemeente, grooter is ten platten lande dan in de steden, en dat in de steden het evenredig getal personen binnen de gemeente overtrof dat ten platten lande; terwijl het omgekeerde plaats vond voor de personen geboren buiten de gemeente; dat betrekkelijk meer personen geboren in eene andere provincie en in den vreemde aanwezig waren in de steden dan ten platten lande.

Naar de geboorte in den vreemde was de bevolking ingedeeld op de volgende wijze:

	Getal.	Reden tot de 1000.
In Duitschland	1,722	885.3.
" België	105	54.
" Engeland	12	6.2.
" andere vreemde landen	106	54.5.

De godsdienstige gezindheden geven, naar de uitkomsten der drie volkstellingen, de volgende reden:

	OP 1 JANUARIJ 1830.		OP 1 JANUARIJ 1840.		OP 19 NOVEMBER 1849.	
	GETAL.	REDEEN tot de 10,000.	GETAL.	REDEEN tot de 10,000.	GETAL.	REDEEN tot de 10,000.
Nederduitsch Hervormden					70,899	8,508.66
Fransch Hervormden					10	1.93
Evangellisch Lutherschen					448	54.15
Herstelde Lutherschen	60,178	9,421	67,608	9,840	44	5.32
Doopgezinden					219	26.47
Remonstranten					20	2.42
Christelijk Afgescholdenen					4,668	564.19
Roomsch-Catholijken	2,451	884	3,264	450	4,885	590.42
Oud-Roomschen					12	1.45
Nederduitsche Israëlieten	1,172	184	1,401	198	1,948	235.44
Portugeesche Israëlieten					7	0.85
Van verdere gezindheden en onbekend . .	72	11	121	17	72	8.70

Het algemeen bedrag der geboorten gedurende het laatste tienjarige tijdperk beliep voor het M. G. 12,680, voor

V.

het V. G. 11,848; dat der sterften voor het M. G. 10,454, voor het V. G. 9,262. De overmaat der geboorten boven de sterfgevallen bedroeg dierhalve voor het M. G. 2,226, voor het V. G. 2,586, zoodat de berekende bevolking, door die overmaat verkregen, op 1 Januarij 1850 een bedrag oplevert van 38,989 mannen en 38,307 vrouwen. Wanneer men deze getallen vergelijkt met de uitkomsten der volkstelling, verkrijgt men een verschil in meer van 3,267 mannen en 2,175 vrouwen, waaruit volgt, dat gedurende de tien laatste jaren 5,442 personen meer zich in de provincie met der woon hebben gevestigd dan haar hebben verlaten. Deze uitkomst schijnt hoofdzakelijk aan vermeerdering der bevolking van de Kolonien der Maatschappij van Weldadigheid en aan het zich vestigen in de provincie van arbeiders in de veenderijen, uit den vreemde, vooral uit Duitschland, te moeten worden toegeschreven.

De volgende staat geeft de indeeling der bevolking naar den ouderdom en de betrekkelijke reden van de verschillende tijdperken des levens te kennen:

JAREN.	IN DE STEDEN.				TEN PLATTEN LANDE.				IN DE PROVINCIE.			
	M. G.	Betrekkelijke reden tot de 1000.	V. G.	Betrekkelijke reden tot de 1000.	M. G.	Betrekkelijke reden tot de 1000.	V. G.	Betrekkelijke reden tot de 1000.	M. G.	Betrekkelijke reden tot de 1000.	V. G.	Betrekkelijke reden tot de 1000.
0 — 5	802	123.54	841	122.81	4,075	118.04	3,802	114.82	4,877	115.41	4,708	116.18
5 — 10	790	121.69	768	111.42	3,955	110.59	3,719	110.57	4,745	112.29	4,482	110.72
10 — 15	311	47.90	295	43.08	1,670	46.69	1,511	44.08	1,981	46.88	1,806	44.61
15 — 20	579	89.19	580	84.70	3,152	88.13	2,965	88.16	3,781	88.29	3,545	87.57
20 — 25	1,019	156.96	1,218	177.18	6,156	172.18	6,180	183.74	7,175	169.80	7,393	182.62
25 — 30	2,065	318.08	2,182	318.68	11,218	318.67	10,708	318.37	13,288	314.35	12,890	318.41
30 — 35	897	138.17	943	137.70	5,397	150.91	4,552	135.34	6,294	148.95	5,495	135.74
35 — 40	39	4.47	31	4.58	189	3.89	184	3.98	168	3.98	165	4.08
40 en daarboven	—	—	—	—	2	0.05	3	0.09	2	0.05	3	0.07
Onbekend . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Uit dit overzicht blijkt, dat voor beide geslachten de personen beneden de 25 jaren, in de steden zowel als ten platten lande, uitmaken meer dan de helft der bevolking. Er bestaan namelijk nagenoeg evenveel mannen beneden de 22 jaren en 8/10 maand voor de steden, 23 jaren en 2/10 maand voor het platte land en 23 jaren en 1/10 maand voor de provincie, als boven dien ouderdom; terwijl men voor de vrouwen die helft verkrijgt voor de steden beneden en boven de 23 jaren en 1/10 maand, voor het platte land 22 jaren en bijna 9/10 maand en voor de provincie 22 jaren en 10/10 maand. Het aantal personen tusschen de 25 en 50 jaren, maakt iets minder uit dan één derde van de geheele bevolking. Het evenredig aantal mannen op dien leeftijd was, vooral ten platten lande, kleiner dan dat der vrouwen, vooral voor het mannelijke geslacht was het grooter in de steden dan ten platten lande. De leeftijd van 50 tot 80 jaren maakt voor beide geslachten in de steden ruim 1/10, ten platten lande voor de mannen iets minder dan 1/10, voor de vrouwen 1/10 uit der bevolking. Het aantal vrouwen boven de 80 jaren was in de steden iets grooter, ten platten lande iets kleiner dan dat der mannen.

Het aantal aanwezige vrouwen overtreft dat der mannen in de steden met het zestiende jaar; ten platten lande en in de provincie wordt het steeds door dat der mannen overtroffen.

Wij achten het niet onbelangrijk eene vergelijking te laten volgen van de betrekkelijke reden der bevolking van de provincie, op de verschillende tijdperken des levens, volgens de uitkomsten der beide laatste volkstellingen:

JAREN.	REDEEN TOT DE 1000 VOOR DE					
	MANNEN.			VROUWEN.		
	1 Januarij 1840.	19 November 1849.	Vershill op 19 November 1849.	1 Januarij 1840.	19 November 1849.	Vershill op 19 November 1849.
0 — 5	137.86	115.41	— 21.95	134.54	116.18	— 18.86
5 — 10	111.99	112.29	+ 0.80	113.57	110.72	— 2.85
10 — 15	44.88	46.88	+ 2.05	45.58	44.61	— 0.97
15 — 20	96.92	88.29	— 8.63	93.89	87.57	— 6.32
20 — 25	160.92	169.80	+ 8.88	171.27	182.62	+ 11.35
25 — 30	301.28	314.35	+ 13.12	304.50	318.41	+ 13.91
30 en daarboven	146.64	152.98	+ 6.39	136.58	139.82	+ 3.29
Onbekend . . .	0.11	0.05	— 0.06	0.62	0.07	— 0.55

Uit deze vergelijking blijkt, dat de betrekkelijke reden voor het gedeelte der bevolking beneden de 5 jaren voor beide

geslachten zeer is afgenomen, voor de mannen iets minder dan voor de vrouwen. Voor de laatste verkrijgt men beneden de 16 jaren vermindering op elken leeftijd, voor de mannen eene kleine vermeerdering op dien van 5 tot 12 jaren, vermindering op dien van 12 tot 16 jaren. Voor beide geslachten is voor het gedeelte der bevolking beneden de 16 jaren de betrekkelijke reden gelijkelijk afgenomen. Voor het gedeelte der bevolking boven de 16 jaren, vooral dat van 25 tot 50, was voor beide geslachten de reden veel gunstiger op het laatste dan op het eerste tijdperk; waaruit volgt dat het volwassen gedeelte betrekkelijk veel grooter was op 19 November 1849 dan op 1 Januarij 1840.

Ook in deze provincie overtreft het aantal weduwen dat der weduwnaars op elken leeftijd. Het getal gehuwden overtrof dat der ongehuwden bij het mannelijke geslacht in de steden te beginnen met 28, ten platten lande en in de provincie met 31, bij het vrouwelijke zoowel in de steden als ten platten lande met 28 jaren. Zoowel in de steden als ten platten lande begint het getal weduwnaars dat der gehuwden te overtreffen met 76, terwijl zulks voor de weduwen plaats heeft met 65 jaren.

Personen boven de 100 jaren werden in deze provincie tijdens de volkstelling niet aangetroffen.

Nevensgaande staat geeft een beknopt overzicht van de beroepen en van hun onderling verband, in de volgende orde:

BEROEPEN OF MIDDELEN VAN BESTAAN.		M. G.	V. G.	T.	
Landbouw.	Landbouwers; — warmoesniers, tuiniers enz. — groenten- en fruitverkoopers; — melk-, boter- en kaasverkoopers; — herders en veehouders; — personen behoorende tot de bijtaelt; — boschblinders; — veenlieden	10,500	4,022	14,522	
	VOEDING.	Koornmolenaars; — brood- en suikerbakkers; — vleeschhouwers, spekhalers, poelers; — visschers; — gaarkeukenhouders; — herbergiers; — branders en stokers van sterke dranken enz.; — kroeghouders; — grossiers; — bierbrouwers; — grutters; — asijnstokers; — jagers; — chloorelfbrijkanters	1,023	80	1,103
		KLEEDING.	Kleedermakers; — schoenmakers en lappers; — klompenmakers; — hooften- en pettenmakers; — modemakers; — naaisters, breisters, waschvrouwen enz.; — blookers; — baardscheerders, kappers en parukmakers; — bontwerkers; — galanteriewarenhandelaars; — juweliërs, goud- en zilvermeden; — leerbereiders en loofjers; — stoffenverwers; — knoopmakers	1,260	654
	GEROUWEN EN SCHEEPSBOUW.	Steenhouwers; — steen-, tegel-, pannen- en pottenbakkers; — kalkbranders, cement- en traanmakers; — metselaars; — lol-, pannen- en rietlekkers; — stukadoors; — houtzagers; — timmerlieden; — schoep- en zelmakers; — hulsschilders, glas- en kopermakers; — loodgieters, pompenmakers; — schoorsteenvegers; — molenmakers	1,268	1	1,269
		HUISRAAD.	Kabinet- en schrijfwerkers; — bedden- en matrassenmakers, behangers, stoffboorders, stoelenbekleeders, draaijers en matters; — zijtuig-, koffer- en sadelmakers; — koper- en bilkslagers; — manden- en mattemakers; — kulpers; — borstelmakers; — vergulders en ljustonmakers; — uurwerkmakers; — glasblazers; — muziek-instrumentmakers	896	0
	MANUFAKTUUR.		Kaarders en volkamers; — spinners, spoelders, wevers; — fabrikkanten en werklieden in katoen, hennep, vlas, wol en zijde	702	343
	VERSCHILLENDE TAKKEN VAN VESCHIEDENDE LEVENSLIJDEN.	Grof-, hoof-, kagchel- en andere smeden; — diamant-, glas-, marmer- en metaalslijpers; — schaarslijpers; — gewoermakers; — werktuigkundigen en makers	396	6	882
		Olieolagers; — tabakfabrikkanten en korvers; — kaarsenmakers; — papierfabrikkanten; — boek- en plantdrukkers, boekbinders; — touwslagers en baanwerkers; — pijpmakers; — fabrikkanten en werklieden in scheikundige voorwerpen en verfwaren; — fabrikkanten zonder verdere aanduiding	129	10	189
	WERKLOZEN.	Arbeiders; — krib- en dijkwerkers; — dienstboden, hulshouders, oppassers, portiers; — ziekenoppassers; — aannemers; — doodgravers, bedienaars van begrafenissen en rouwkleederenverhuurders; — omroepers, aanplakkers; — lantaarnopstokers; — straatmakers; — paarden- en beestensnijders; — beroepen zonder verdere aanduiding	6,262	5,100	11,362
	Transporteren		21,866	10,222	32,088

BEROEPEN OF MIDDELEN VAN BESTAAN.		M. G.	V. G.	T.
Per transport		21,866	10,222	32,088
Handel.	Graan- en wijnhandelaren; — kleinhandelaren; — aardewerkkooplieden; — kramers; — kooplieden in manufakturieren; — kolen-, koorn-, hool-, hout-, scheepsmotors enz.; — kour-, markt-, waagmeesters; — afslagers; — debiteurs en gedelegeerden in de loterij; — beleenbankhouders, inhongers enz.; — zaakwaarnemers; — schippers, stuurlieden, matrozen, schuitenverhuurders, commissarissen van veerscheepen, loodsen; — direktoren en ondernemers van middelen van vervoer te water en te lande, handelaloeerlingen; — kantoor- en winkelbedienden; — bestellers, expeditoren, fotoors, voetboden; — kruijers, sjouwers; — voorlieden, koetsiers, loopers, postknechten en sleepers; — tol- en pontgaarders, brug- en sluiswachters; — schatters; — opsigtors; — jkmesters; — paarden- en veehouders; — turfslagers; — uitdragers, uitventors; — kooplieden zonder verdere aanduiding	1,772	889	2,161
Onderwijs, kunsten en wetenschappen, vrije beroepen.	Ambtenaren; — godsdienstleeraren en aan de dienst verbonden personen; — notarissen en kandidaat-notarissen; — procureurs; — advokaten; — ambtenaren der politie; — klarken en schrijvers; — deurwaarders; — studenten; — onderwijzers en leerlingen aan latijnsche en landhuishoudkundige scholen; — onderwijzers, onderwijzeressen enz.; — huis- en schoolleerlingen; — geneesheeren, heel- en vroedmeesters enz.; — veerlieden; — apothekers; — dagbladenschrijvers; — heemraden en verdere ambtenaren van de waterschappen; — ingenieurs en verdere ambtenaren van den waterstaat; — landmeters en teekenaars bij het kadaster; — krijgslieden; — personen behoorende tot de jacht; — burgerlijke en militaire gepensioneerden; — grondelgenaren; — renteniers; — rentmeesters; — kunstbeoefenaren; — personeel van de lieldadige gestichten	6,828	4,958	11,786
Personen zonder beroep, met inbegrip van de hulpbehoevende, gewone en bedelaarskolonisten en de veteranen in de Kolonien der Maatschappij van Weldadigheid		11,700	24,018	35,718
Totaal		42,256	40,482	82,738

De volgende staat geeft de reden tot de geheele bevolking van de personen, behoorende tot elke hooftribriek:

MIDDELEN VAN BESTAAN.		REDEN TOT DE 10,000 ZIELEN.
Landbouw		1,755
Nijverheid.	Voeding	138
	Kleeding	231
	Gebouwen en scheepsbouw	154
	Huisraad	49
	Manufakturen	126
	Metalen	40
Fabrieksnijverheid van verschillende aard		17
Verschillende beroepen		1,878
Handel		261
Onderwijs, kunsten en wetenschappen, vrije beroepen		1,425
Personen zonder beroep en onbekend		4,486

Uit deze vergelijking volgt, dat de landbouw, de arbeiders en dagloners, die in de gemeenten ten platten lande 9,440 personen bedragen en voor een gedeelte mogen gerekend worden op het land te werken, niet medegerekend, aan iets meer dan één zesde, de nijverheid in het algemeen aan iets meer dan één vijfde, de handel aan iets minder dan één achtendertigste der bevolking een middel van bestaan verschaffen. De personen, die vrije beroepen uitoefenen, de kunsten en wetenschappen beoefenen, onderwijs geven of verschaften, maakten bijkans één zevende gedeelte, de personen zonder beroep, met inbegrip van de hulpbehoevende, gewone en bedelaarskolonisten en de veteranen in de Kolonien der Maatschappij van Weldadigheid en van de kinderen, ruim vijf twaalfde uit der bevolking. Van het gedeelte der bevolking, hetwelk zich in de verschillende takken van nijverheid een middel van bestaan verschaft, hield zich ruim één zestiende bezig met de voeding, iets minder dan één negende met de kleeding, ruim één veertiende met het bouwen van huizen en

VIII.

schepen en de daarmede in verband staande beroepen, terwijl de overigen een middel van bestaan vonden in de verdere takken van nijverheid.

Wij achten het niet ondienstig voornoemde hoofdrubricken volgens de, op den beroepstaat gevolgde, indeeling naar den ouderdom te splitsen, ten einde te doen blijken bij welke beroepen vooral personen van jeugdigen leeftijd worden gebezigd:

MIDDELEN VAN BESTAAN.	BENEDEN DE 10 JAREN.		VAN 10 EN 11 JAREN.		VAN 12 TOT EN MET 15 JAREN.		VAN 16 JAREN EN DAARBOVEN.	
	M.	V.	M.	V.	M.	V.	M.	V.
Landbouw	5	"	85	12	607	278	9,858	8,732
Voeding	"	"	"	"	38	"	990	80
Kleding	4	"	"	"	61	26	1,105	628
Gebouwen en scheepsbouw	1	"	"	"	43	"	1,224	1
Huisraad	"	"	"	"	18	"	378	0
Manufakturen	1	"	3	1	66	30	688	309
Metalen	"	"	"	"	16	"	310	0
Fabrieksnijverheid van verschillenden aard.	"	"	"	"	14	"	115	10
Vershillende beroepen	55	20	30	30	376	410	(1) 5,800 (2) 4,689	
Handel	"	"	5	"	52	6	1,715	388
Onderwijs, kunsten en wetenschappen, vrije beroepen.	8,273	8,016	1,810	1,141	804	682	1,441	110
Personen zonder beroep en onbekend	6,288	6,140	598	622	1,642	2,104	(3) 3,266 (4) 10,086	
Totaal	9,622	9,185	1,981	1,806	3,731	3,545	26,920	25,948

(1) Daarenboven één, waarvan de ouderdom onbekend is. (2) Als voren één. (3) Als voren één. (4) Als voren twee.

PROVINCIE DRENTHE.

EERSTE GEDEELTE.

Plaatselijke Indeeling.

INDEELING DER BEVOLKING NAAR DE KUNNE, HET VERBLIJF, DEN BURGERLIJKEN
STAAT, DE GEBOORTEPLAATS EN DE GODSDIENST.

Table with columns: GEMEENTEN, PLAATSELIJKE INDELING, HUIZEN, BEWONERS, VERBLIJF, BURGERLIJKE STAAT, GEBORTE. Sub-headers include: Gemeen, Tijdelijk, Doortrek, Ongehuwd, Gehuwd, In de gemeente, In de provincie, In een andere provincie.

Table with columns: BEWONERS NAAR GODSDIENST, PLAATS, GODSDIENST. Sub-headers include: Nederduitsch Hervormden, Fransche of Weselsche Hervormden, Evangelisch, Roomsch Catholijken, Christelijk Afgescheiden.

(1) Hieronder ééne kostschool zonder kostleerlingen.
(2) Hieronder drie hutten.

PROVINCIE DRENTHE.

TWEEDE GEDEELTE.

Gemeente's gewijze Aandeeling der provincie.

VERZAMELING VAN HET EERSTE GEDEELTE.

INDEELING DER

Table with columns: GEMEENTEN, HUIZEN, BEWONERS, VERBLIJF, BURGERSLIJKE STAAT, GEDOOITE, STEDEN, and GEMEENTEN TEN PLATTEN LANDE. Includes sub-headers like Gemeente, Mannen, Vrouwen, and various population counts.

VERZAME

Summary table for population counts, including rows for 'STEDEN', 'GEMEENTEN TEN PLATTEN LANDE', and 'TOTAAL DER STEDEN EN GEMEENTEN TEN PLATTEN LANDE'.

BEWONERS NAAR

Table showing religious affiliations (GODSDIENST) across different locations (PLAATS). Columns include various denominations like Protestant, Catholic, and Jewish.

LING DER

Summary table for language distribution, including rows for 'STEDEN', 'GEMEENTEN TEN PLATTEN LANDE', and 'TOTAAL'.

PROVINCIE DRENTHE.

DERDE GEDEELTE.

INDEELING DER BEVOLKING NAAR DEN OUDERDOM.

DE DRIE STEDEN.

BEROEPEN of MIDDELEN VAN BESTAAN. (*)	Beneden de 10 jaren. — GEBOREN in 1849 tot en met 1840.		Van 10 en 11 jaren. — GEBOREN in 1839 en 1838.		Van 12 tot en met 15 jaren. — GEBOREN in 1837 tot en met 1834.		Van 16 jaren en daarboven. — GEBOREN in 1833 en vroeger jaren.		TOTAAL		
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
Aannemers							2		2		2
Aardappelenmeelfabrikkanten											
Aardewerk- en porcelein- fabrikkanten											
Aardewerk- en porcelein- kooplieden											
Advokaten							12		12		12
Afbruikverkoopers											
Aluinfabrikkanten											
Ambtenaren { Staats-							50		50		50
Provinciale							15		15		15
Gemeente-							11		11		11
Niet genoemde											
Apothekers, drogisten							23	1	23	1	23
Arbeiders, dagloners	2		2	2	13	4	584	229	601	235	836
Asch-, bagger-, vuilnialieën, aschverkoopers											
Asijnstokers, kunstasijnmakers											
Beardscheerders, kappers, parasakenmakers							9	1	11	1	12
Balstoehouders											
Bankiers, effectenhandelaars, geldwisselaars, kasiers											
Bed- en matrassenmakers en verhuurders, behangers, stoffeerders							1		1		1
Beeldhouwers, lofverknijders											
Beklenbankhouders, inbrengers enz.							1		1		1
Bestoers											
Bestellers, expediteurs, factoren, voelieden							2		2		2
Beschuijders, rielvoeren, rijswerkers							3		30	1	40
Bierbrouwers, bierstokers							5		5		5
Billard-, kasts-ballenmakers											
Biekers											
Blik-, en plectwerkers, lampenmakers											
Bloemisten, loomkwekers, tuiniers, warmoezeners							1		15		16
Boekbinders							2		5		7
Boek- en dagbladrukkers en verkoopers meesters							18		18		18
knechts, letterzeters							5		7		12
Bontwerkers											
Bordepapier (werkers in) doozen-, kaartmakers											
Borduurwerkers, kantwerkers											
Borstel-, kaarden-, kammen-, rijven, zeefmakers							2		17		19
Bouwmesters, civil ingenieurs											
Branders en stokers van stroop, likeuren, sterke dranken							1		1		1
Breuk- en draagbanden-, keurslijpmakers											
Brillonslijpers en verkoopers											
Brood-, kleingood-, kook- en banketbakkers en slijters							8		101	4	109
Bijzontelt (personen behoorende tot de)							1				1
Chocoladefabrikkanten											
Dagbladschrijvers, letterkundigen									2		2
Debiteurs en gedelegeerden in de loterij							4		4		4
Dekkers (tel-, pannen-, riet-)									1		1
Deurwaarders							8		8		8
Dienstheden, bakkers, huisbeuwaarders, minnen, oppassers, portiers							2	10	52	508	622
Doodgravers, bedienden van begravenissen, verhuurders van rouwkleeders							7		7		7
Fabrikkanten van verschillenden aard											
Financiers											
Gaardekenhouders											

(*) De knechts en leerlingen zijn onder de beroepen begrepen.

De drie steden (vervolg).

BEROEPEN of MIDDELEN VAN BESTAAN.	Beneden de 10 jaren. — GEBOREN in 1849 tot en met 1840.		Van 10 en 11 jaren. — GEBOREN in 1839 en 1838.		Van 12 tot en met 15 jaren. — GEBOREN in 1837 tot en met 1834.		Van 16 jaren en daarboven. — GEBOREN in 1833 en vroeger jaren.		TOTAAL		
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
Galanteriewarenhandelaars											
Gar- en bandwinkelaars											
Gasfabrikkanten											
Geneesheeren, hoelmesters, officieren van gezondheid, bog- en tandmeesters, vreed- meesters, vreedvrouwen enz.							14	1	14	1	15
Gepensioneerden (burgerlijke en militaire)							23	3	23	3	26
Geschutgieters, geweermakers							2		2		2
Gesantschappen en consulaten (personen behoorende tot de)											
Glasblazers											
Godelienstleeraren { Protestanten, { predikanten							7		7		7
dienstdoende personen							2		2		2
en aan de dienst { pastoors, kapelans							2		2		2
Roomsch-Catholijken, { dienstdoende personen											
verbonden personen. { kloosterlingen, geestelijke zusters											
Iraëlitien, { rabbijnen							1		1		1
dienstdoende personen									5		5
Goudtraadtrekkers, pasementwerkers, galenwerkers											
Graanhandelaars, gistverkoopers											
Graveurs op hout, metaal en steen, stempelsnijders											
Griensdazen											
Groenten-, fruitverkoopers							1	1	1	1	2
Grondeligenaren							1		1		1
Grossiers, slijters									5	1	6
Grueters, kruideniers							3		34	3	40
Haarwerkers											
Handelaarlingen									1		1
Handelarcisalgers											
Handchoenen- en dassenmakers											
Haven- en lakenmeesters											
Heemraden en verdere ambtenaren van de waterschappen											
Heetmaaljers											
Hennep- en vlasbereiders en teelers											
Herbergiers, kastelcins, koffijhuishouders							1		19	6	26
Herders en voehouders							3		11	1	16
Hoesen-, petten- en stroohoesmakers									12	11	23
Hooploeraren en leeraren aan hooge scholen, studien, seminarien, cliniche scholen en akademien									2		2
Houthakkers											
Houtzangmolensars, houtzagers, houtkopers									14		14
Huisloerlingen							5	5	1	3	9
Ingenieurs en verdere ambtenaren van den waterstaat									6		6
Inleggers van levensbehoften											
Jagers											
Jagt (personen behoorende tot de)											
Juweliers, goud- en silversmeden									19		19
Kaarders, volksammers									1		1
Kaarsenmakers (meer- en was-)									3		3
Kabinet- en schrijnwerkers, kunststruikers									5	23	28
Kadetten van de { landmagt											
zeemagt											
Kalkbranders, cement- en trasmakers											
Kantoor- en winkelbedienden, pakhuisknechts									3	20	23
Kleedermakers									100	2	110

De drie steden (vervolg).

BEROEPEN OF MIDDELEN VAN BESTAAN.	Beneden de 10 jaren.		Van 10 en 11 jaren.		Van 12 tot en met 15 jaren.		Van 16 jaren en daarboven.		TOTAAL.		
	GEBOREN in 1849 tot en met 1840.		GEBOREN in 1839 en 1838.		GEBOREN in 1837 tot en met 1834.		GEBOREN in 1833 en vroegere jaren.		Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
Kleederen- en gesmaaktgoedverkoopers.											
Kleinhandelaars, winkeliers.							42	47	42	47	89
Klerken en schrijvers bij notarissen, ontvangers, procureurs, deurwaarders enz.							2		2		2
Klompemakers.							22		23		23
Knoopenmakers.											
Kolenbranders.											
Kolonisten { gewone bedelaars.											
Koninklijk Huis (personen, verbonden aan het).											
Kooplieden van verschillende aard.							7	1	212	23	244
Koornmolenaars.									20	2	22
Koornverschieters.											
Koper- en lijalagers, draadvechters, ketellappers.							1		26		27
Koper-, klok- en geelgieters.											
Kostschool- { houders en onderwijzers leerlingen.							2		2		4
Krankinderen.											
Kramers.									10	4	14
Krammers.											
Krib- en dijkwerkers, heibazen.											
Kroeghouders, tappers enz.									20	7	27
Kruidfabrikanten en vuurwerkmakers.											
Kruifjers, sjouwers, schoenpoetters.									18		18
Krijgslieden { van en boven den rang van zden luitenant beneden.							4		187		191
Kuipers, hoepelmakers.							3		33		36
Kunstenaars, goochelaars enz.											
Kunstkoopers, muziek- en teekenhandelaars.											
Kunstlakkers.											
Kunstwerken { muzikanten, muziekmeesters, organisten schilders teekenaars, teekenseesters, daguerrotypers, decorateurs. tooneelspelers, dansmeesters, zangers.							1		5		6
Kunstwerkers.											
Kurkennijders.											
Landbouwers.							7	2	368	93	472
Landhuisbouwkundige scholen { onderwijzers leerlingen.											
Landmeters en teekenaars bij het kadaster.									5		5
Lantaarnopstekers.									2		2
Latijnsche scholen { onderwijzers leerlingen.							1		4		5
Leerhereders en loofjers.									11	2	13
Liefdadige gestichten { hoofden dienstdoend personeel.							1		25	2	28
Linieerders.									2	3	5
Loodgieters en pompenmakers, brandspuitmakers.											
Loodswezen en strandvonderij (personen behorende tot).											
Loodwitmakers.											
Lijnsieders.											
Magazijn- en pakhuismeesters.											
Makelaars en kargadoors.											
Mandenmakers.									12		12

De drie steden (vervolg).

BEROEPEN OF MIDDELEN VAN BESTAAN.	Beneden de 10 jaren.		Van 10 en 11 jaren.		Van 12 tot en met 15 jaren.		Van 16 jaren en daarboven.		TOTAAL.		
	GEBOREN in 1849 tot en met 1840.		GEBOREN in 1839 en 1838.		GEBOREN in 1837 tot en met 1834.		GEBOREN in 1833 en vroegere jaren.		Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
Manufakturen { fabriekanten. kooplieden. verklieden.											
Mariniers en scollieden { van en boven den rang van zden luitenant beneden.											
Mattenmakers.									1		1
Neckrapbreiders en fabriekanten.											
Meesters (keur-, markt-, waag-), afslagers.									1		1
Melk-, boter-, kaasverkoopers.											
Messenmakers en slijpers.											
Meters (kolen-, koorn-, hool-, hout-, scheeps- enz.), wijnstekers.											
Metselaars.									3		3
Modemmakers.										7	7
Molennmakers.									3		3
Moutmolenaars.											
Musijkinstrument-, orgel-, forte piano-makers, stemmers en verkoopers.									1		1
Mijnwerkers.											
Naaiers, breisters, mangelhouders, plooiers, strijkers, waschvrouwen, werkers, nottenbroijers.									9	173	182
Nachtwerkers.											
Notarissen (kandidaat).									4		4
Olieslagers en molenaars.									2		2
Omroepers, aanplakkers.									1		1
Ondernemers en direktors van { begrafenis- en ziekenfondsen (?). naamloze en verdere handel-maatschappijen. verzekering- en brandwaarborgmaatschappijen (?). publieke wagens en verdere middelen van vervoer te water en te lande, postmeesters openbare werken.											
Onderwijzers, onderwijzersessen, ondermeesters, kweekelingen, gouverneurs, gouvernantes.									3	27	30
Opelgiers, conducteurs enz.										9	9
Orgeldraaijers, straatmuzikanten.											
Oudjzer-, oude kleederen-, leenenverkoopers.											
Paarden- en veehouders en verkoopers, koemelkers.									31	7	38
Paarden- en beestenslijders.											
Pannen-, potten-, pijpen-, steen- en tegelbakkers.											
Papier- en gekleurd papier- { fabriekanten. handelaars. verklieden.											
Paraplumakers.											
Pennenbereiders.											
Pikeurs.											
Pik- en teerstokers.											
Plaat- en steendrukkers, plaatnijders.											
Pleistergieters, bootsceiders.											
Politie (directeurs, commissarissen, agenten van), maréchaussées, veld- en bosch-wachters, nacht- en torenwachters, gergstadienaars, ciplers en bewaarders van govangensissen, scherpregters enz.										13	13
Procureurs.									3		3
Publieke vrouwen, publiekhuishouders.											
Pijpenmakers.											
Reeders.											
Regterlijke magt (ambtenaren dar).									21		21

(?) Hieronder begrepen de fabriekanten van katoen, hennip, vlas, wol en zijde.
(*) De bnden zijn hieronder begrepen.

De drie steden (vervolg)

BEROEPEN OF MIDDELEN VAN BESTAAN.	Beneden de 10 jaren.		Van 10 en 11 jaren.		Van 12 tot en met 15 jaren.		Van 16 jaren en daarboven.		TOTAAL.		
	GEBOREN in 1849 tot en met 1840.		GEBOREN in 1839 en 1838.		GEBOREN in 1837 tot en met 1834.		GEBOREN in 1833 en vroegere jaren.				
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
Reuteners, partikulieren							7	1	7	1	8
Reintmeesters											
Rijtuig-, wagen-, koffer-, sadelmakers					1		20	3	21	3	24
Rijtuigchilders											
Schaarlijpers							1		1		1
Schutters							3		3		3
Scheep-, blok-, mast- en seilmakers, rafielmeesters, scheepsloopers, takelaars							38		38		38
Scheepwakers											
Scheepsaammanmakers											
Scheikundige voorwerpen en verwaren (fabrikanten en werklieden in).							2		2		2
Schelpvischers, schulpers											
Schermeesters											
Schilders (hulz-), glazenmakers						4		76		80	80
Schippers, loodsen, passagiers, stuurlieden en matrozen (koopvaardij-) schuitenvoerders, commissarissen van voerschepen enz.							5		209	5	219
Schoenmakers en lappers						18	1	116	2	134	137
Schoolleerlingen	625	614	247	236	135	137	12	8	1,019	995	2,014
Schoorsteenvegers							4		4		4
Slijpers (diamant-, glas-, marmer-, metaal- enz.)											
Smelten { grof-								11	1	11	12
{ hoef-											
{ kagchel- en andere						5		34		39	39
Solliciteurs											
Speldefabrikanten en werklieden											
Spiegelmakers en verkopers											
Spinners, spoeders, wevers					13	3	160	36	173	39	212
Spoorweg- en stoombootleemiten											
Spijkermakers											
Stalhouders, rijtuigverhuurders											
Steenhouwers							5		6		6
Steenkoln-, hout- en turfverkoopers											
Stelsieders											
Stoelen-bekleeders, draaijers, maters							9		9		9
Stoffenverwers, glanzers							1		15		16
Straatmakers									3		3
{ hooge scholen, athenaea									5		5
{ academiën, klinische scholen											
{ seminarieën											
Stukadoors, witters											
Sijfelfabrikanten											
Suiker- en pastijlakkers											
Suikerraffinadeurs											
Taalmeesters, translateurs											
{ fabrikkanten									1		1
{ kervers									19		21
{ planters											
{ verkoopers											
Tapijtfabrikanten											
Timmerlieden, kistenmakers						9		157		166	166
Tinnegieters											
Tol- en pontgardijs, brug- en sluiswachters									5		5
Touwslagers, baanwerkers						3		12		15	15
Transtkokers											
Turf-, koorn- en kolenraders											

De drie steden (vervolg)

BEROEPEN OF MIDDELEN VAN BESTAAN.	Beneden de 10 jaren.		Van 10 en 11 jaren.		Van 12 tot en met 15 jaren.		Van 16 jaren en daarboven.		TOTAAL.		
	GEBOREN in 1849 tot en met 1840.		GEBOREN in 1839 en 1838.		GEBOREN in 1837 tot en met 1834.		GEBOREN in 1833 en vroegere jaren.				
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
Uitdragers, uitventers, leurdiers											
Uurwerkmakers									21		21
Veersien									2		2
Veonlieden, turfboeren									15		15
Vendmeesters											
Verpuldere, lijstenmakers											
Veteranen											
Villers											
Vischdroogere en rookers											
Vischverkoopers											
Vischers									10		10
Vleeschhouwers, spekhalers, poelers									61	1	62
Voddenrappers											
Voerlieden, koetsiers, loopers, postknechten en sleepers									26		26
Vogelverkoopers, koolboeren											
Wafel- en poffertjeslakkers											
Watermolenaars											
Wekkers											
Werktuigkundigen en makers, balans- en brandepuitmakers											
Wierpinneren											
Wijnhandelaars									6	1	7
Wijkmeesters									1	1	2
Ijzer- en koperdraaijers											
Ijzergieters											
Zaadverkoopers											
Zaakwaarnemers, commissarissen									3	3	6
Zakkenmakers en verhuurders											
Zandverkoopers											
Zeevaarders											
Zeevaartochten { onderwijzen											
{ leerlingen											
Ziektenoppassers									1	1	2
Zoutaloders											
Zwaardvegers											
Zwavelstokkenmakers en verkopers											
Zijdelelt (personen behoorende tot de)											
Verscheidende beroepen									2	2	4
Zonder beroep	960	985	57	51	263	301	387	3,148	1,667	4,815	6,242
Beroep onbekend											
TOTAAL	1,592	1,604	311	295	579	580	4,010	4,309	6,492	6,818	13,340

DE DERTIG GEMEENTEN TEN PLATTEN LANDE.

Table with columns for professions (BEROEPEN), birth periods (Beneden de 10 jaren, etc.), and total counts (TOTAAL). Includes professions like Aannemers, Aardappelenmeelfabrikanen, etc.

(*) De knechts en leerlingen zijn onder de beroepen begrepen.

De dertig gemeenten ten platten lande (vervolg).

Continuation of the table from page 34, with columns for professions (BEROEPEN), birth periods, and total counts (TOTAAL). Includes professions like Galanteriewarenhandelaars, Garen- en bandwinkeliers, etc.

(1) Hieronder twee welke worden opgeleid tot loemren bij de christelijke afgescheidenen gemeenten.

De dertig gemeenten ten platten lande (vervolg).

Table with columns for 'BEROEPEN OF MIDDELEN VAN BESTAAN.', 'Beneden de 10 jaren.', 'Van 10 en 11 jaren.', 'Van 12 tot en met 15 jaren.', 'Van 16 jaren en daarboven.', and 'TOTAAL.' with sub-columns for 'Mannelijk' and 'Vrouwelijk'.

(1) Hieronder één, waarvan de ouderdom onbekend is. (2) Hieronder één, waarvan de ouderdom onbekend is. (3) Hieronder twee, waarvan de ouderdom onbekend is.

De dertig gemeenten ten platten lande (vervolg).

Table with columns for 'BEROEPEN OF MIDDELEN VAN BESTAAN.', 'Beneden de 10 jaren.', 'Van 10 en 11 jaren.', 'Van 12 tot en met 15 jaren.', 'Van 16 jaren en daarboven.', and 'TOTAAL.' with sub-columns for 'Mannelijk' and 'Vrouwelijk'.

(1) Hieronder begrepen de fabriekanten van katoen, hennip, vlas, wol en zijde. (2) De boden zijn hieronder begrepen.

De dertig gemeenten ten platten lande (vervolg).

BEROEPEN MIDDELEN VAN BESTAAN.	Beneden de 10 jaren.		Van 10 en 11 jaren.		Van 12 tot en met 15 jaren.		Van 16 jaren en daarboven.		TOTAAL.			
	GEMIDDELDE in 1849 tot en met 1840.		GEMIDDELDE in 1839 en 1838.		GEMIDDELDE in 1837 tot en met 1834.		GEMIDDELDE in 1833 en vroegere jaren.		Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.	
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.				
Rentiers, particulieren							18	17	18	17	35	
Rechtsmeesters							3		3		3	
Rijtuig-, wagen-, koffer-, zadelmakers							36		36		36	
Rijtuigschilders												
Schaarslijpers							7		7		7	
Schutters							7		7		7	
Schep-, blok-, mast- en zeilmakers, rafactmeesters, scheeploopers, takelars					7		82		89		89	
Scheepswakers												
Scheepselvaaldenmakers												
Scheikundige voorwerpen en verwaren (fabrikkanten en werklieden in)												
Scheepvlischers, schulpers												
Schermeesters							1		1		1	
Schilders (huis-), glazenmakers							79		81		81	
Schippers, loodsen, gegasvoeders, stuurlieden en matrozen (koopvaardij-) schuitenverhuurders, commissarissen van veerscheepen enz.					17		399	4	318	4	322	
Schoonmakers en lappers					17		375	9	394	9	403	
Schoolleerlingen	2,598	2,360	1,049	889	598	501	32	13	4,275	3,763	8,038	
Schoorsteenvegers							2		2		2	
Slijpers (diamant-, glas-, marmer-, metaal- enz.)							3		3		3	
Smelers	hoef-						34	3	36	3	39	
		kanchel- en andere					11		11		11	
Solliciteurs							9		204	2	215	
Spiegel-, speel-, en werklieden												
Spiegelmakers en verkoopers												
Spinners, spoeders, wevers			3		47	30	445	247	498	278	774	
Spoorweg- en stoombootbesmiten												
Spijkermakers												
Stalhouders, rijtuigverhuurders												
Steenhouwers							1		1		1	
Steenkolen-, hout- en turfverkoopers												
Stelders												
Stoelen-bekleders, draaiers, maters							17	1	17	1	18	
Stoffenverwers, glanzers							23	1	24	1	25	
Straatmakers							1		1		1	
Studenten aan	hooge scholen, atheneas						11		11		11	
		academien, clinische scholen										
		seminarissen										
Stukadoors, witters							1		1		1	
Stijfelfabrikkanten												
Suiker- en pastijbakkers							2		2		2	
Suikerafbladlagers												
Taalmeesters, translateurs												
Tabak- en sigaren-	fabrikkanten						5		5		5	
		kervers					1		1		1	
		planters										
		verkoopers										
Tapijtfabrikkanten												
Timmerlieden, kistenmakers					17		614	1	632	1	633	
Tinnegleters												
Tol- en postgardiens, brug- en sluiswachters							22	2	22	2	24	
Touwslagers, baanwerkers							14		16		16	
Traanmakers												
Turf-, koorn- en kolendragers							3		3		3	

De dertig gemeenten ten platten lande (vervolg).

BEROEPEN MIDDELEN VAN BESTAAN.	Beneden de 10 jaren.		Van 10 en 11 jaren.		Van 12 tot en met 15 jaren.		Van 16 jaren en daarboven.		TOTAAL.		
	GEMIDDELDE in 1849 tot en met 1840.		GEMIDDELDE in 1839 en 1838.		GEMIDDELDE in 1837 tot en met 1834.		GEMIDDELDE in 1833 en vroegere jaren.		Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.			
Uitruigers, uitventers, leuders									3		3
Uurwerkmakers									11		11
Voersters									4		4
Vaanlieden, turfboeren							3	3	108	23	131
Vandmeesters											
Vergulders, lijstenmakers									1		1
Veteranen									80		80
Villiers											
Vischdroogers en rookers											
Vischverkoopers											
Vischers									6		6
Vleeschhouwers, spekhalers, poellers									85		85
Voddenpersers											
Voorlieden, kostalers, loopers, postknechten en sleepers									42	2	44
Vogelverkoopers, koolboeren											
Wafel- en poffertjesbakkers											
Watermolensars											
Wekkers											
Werktuigkundigen en makers, balans- en brandspuitmakers									3		3
Wiersplaners											
Wijnhandelaars											
Wijkmeesters											
Waar- en koperdragers											
Wiergleters											
Zaakverkoopers											
Zakwaarnemen, commissarissen									8		8
Zakkenmakers en verhuurders											
Zandverkoopers											
Zeepladers											
Zeevaartscholen	onderwijzers										
		leerlingen									
Ziektenoppassers											
Zoutlieders											
Zwaardvegers											
Zwavelstokkenmakers en verkoopers											
Zijdesteelt (personen behoorende tot de)											
Vershillende beroepen									4		4
Zonder beroep	5,282	5,114	521	558	1,318	1,652	2,102	12,258 (1)	9,224	19,582	28,806
Beroep onbekend											
TOTAAL	8,030	7,581	1,670	1,511	3,152	2,065	22,010	21,574	35,064	33,034	69,398

(1) Hieronder een, waarvan de ouderdom onbekend is.

DE STEDEN EN DE GEMEENTEN TEN PLATTEN LANDE VEREENIGD.

Table with columns: BEROEPEN, MIDDEN VAN BESTAAN, and TOTAAL. Rows include professions like Annemers, Aardappelfabriekanten, etc. Columns show counts for different age groups and a total.

(*) De knechts en leerlingen zijn onder de beroepen begrepen.

De steden en de gemeenten ten platten lande vereenigd (vervolg).

Table with columns: BEROEPEN, MIDDEN VAN BESTAAN, and TOTAAL. Rows include professions like Galanteriewarenhandelaars, Garen- en landwinkelleraars, etc. Columns show counts for different age groups and a total.

(*) Hieronder twee, welke worden opgeleid tot leeraren bij de christelijke afgescheidene gemeente.

De steden en de gemeenten ten platten lande vereenigd (vervolg).

Table with columns for 'BEROEPEN' (Professions), 'MIDDELEN VAN BESTAAN' (Means of Subsistence), and 'TOTAAL' (Total). Rows list various professions like 'Kleeders- en gemaaktgoedverkoopers', 'Kleinhandelaars', etc., with counts for different age groups and genders.

(1) Hieronder één, waarvan de ouderdom onbekend is. (2) Hieronder één, waarvan de ouderdom onbekend is. (3) Hieronder twee, waarvan de ouderdom onbekend is.

De steden en de gemeenten ten platten lande vereenigd (vervolg).

Table with columns for 'BEROEPEN' (Professions), 'MIDDELEN VAN BESTAAN' (Means of Subsistence), and 'TOTAAL' (Total). Rows list various professions like 'Manufakturen', 'Mariniers en zeelieden', etc., with counts for different age groups and genders.

(*) Hieronder begrepen de fabrikkanten van katoen, hennip, vlas, wol en zijde. (†) De boden zijn hieronder begrepen.

De steden en de gemeenten ten platten lande vereenigd (vervolg).

BEROEPEN OF MIDDELEN VAN BESTAAN.	Beneden de 10 jaren.		Van 10 en 11 jaren.		Van 12 tot en met 15 jaren.		Van 16 jaren en daarboven.		TOTAAL.		
	— — OKBOORN in 1849 tot en met 1840.		— — OKBOORN in 1839 en 1838.		— — OKBOORN in 1837 tot en met 1834.		— — OKBOORN in 1833 en vroegere jaren.		Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.			
Rentiers, partikulieren	25	18	25	18	43
Rentmeesters	3	.	3	.	3
Rijtuig-, wagen-, koffer-, sadelmakers	1	.	56	3	57	3	60
Rijtuigschilders
Schaarlijpers	8	.	8	.	8
Schatters	10	.	10	.	10
Scheep-, blok-, mast- en zellmakers, rafactiemeesters, scheepsloopers, takelaars	7	120	.	127	.	127
Scheepswakkers
Scheepzeilnaaldenmakers
Scheikundige voorwerpen en verwaren (fabrikanten en werklieden in)	2	.	2	.	2
Schelpvisschers, schulpers
Schermeesters	1	.	1	.	1
Schilders (huis-), glazenmakers	6	155	.	161	.	161
Schippers, loodsen, gezagvoerders, stuurlieden en matrosen (koopvaardij-) schuiten- verhuurders, commissarissen van veerschepen enz.	2	.	22	.	508	9	532	9	541
Schoenmakers en lappers	2	.	.	.	35	1	491	11	528	12	540
Schoolleerlingen	3,223	2,074	1,296	1,125	731	638	44	21	5,304	4,758	10,052
Schoorsteenvegers	6	.	6	.	6
Slijpers (diamant-, glas-, marmer-, metaal- enz.)	3	.	3	.	3
Smeden { gruf-	2	.	45	4	47	4	51
	hoef-	11	.	11	.	11
kagchel- en andere	14	238	2	254	2	254
Solliciteurs
Speldfabrikanten en werklieden
Spiegelmakers en verkoopers
Spinners, spaeders, wevers	1	.	3	1	60	33	605	283	609	317	986
Spoorweg- en stoomlootbeambten
Spijermakers
Stalhouders, rijtuigverhuurders
Steenhouwers	6	.	7	.	7
Steenkolen-, hout- en turfverkoopers
Stelzieders
Stoelen- en kleeders, draaijers, maters	26	1	26	1	27
Stoffenverwers, glanzers	38	1	40	1	41
Straatmakers	4	.	4	.	4
Studenten aan { hooge scholen, atheneae	16	.	16	.	16
	academien, klinische scholen seminarien
Stukadoors, witters	1	.	1	.	1
Stijfelfabrikanten
Suiker- en pastijlakkers	2	.	2	.	2
Suikervafinanciers
Taalmeesters, translateurs
Tabak- en sigaren- { fabrikanten	6	.	6	.	6
	kervers	20	.	22	.	22
	planters
verkoopers	
Tapijtfabrikanten
Timmerlieden, kistenmakers	10	.	771	1	798	1	799
Tinnegijeters
Tol- en portgardiens, brug- en sluiswachters	27	2	27	2	29
Touwslagers, baanwerkers	5	.	26	.	31	.	31
Traustokers
Turf-, koorn- en holerdrogers	3	.	3	.	3

De steden en de gemeenten ten platten lande vereenigd (vervolg).

BEROEPEN OF MIDDELEN VAN BESTAAN.	Beneden de 10 jaren.		Van 10 en 11 jaren.		Van 12 tot en met 15 jaren.		Van 16 jaren en daarboven.		TOTAAL.		
	— — OKBOORN in 1849 tot en met 1840.		— — OKBOORN in 1839 en 1838.		— — OKBOORN in 1837 tot en met 1834.		— — OKBOORN in 1833 en vroegere jaren.		Mannelijk.	Vrouwelijk.	Totaal.
	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.	Mannelijk.	Vrouwelijk.			
Uitdragers, uitventers, leuders	3	.	3	.	3
Uurwerkmakers	32	.	33	.	33
Vaartsen	6	.	6	.	6
Voerlieden, turfboeren	1	3	123	23	126
Vandameesters
Vergulders, lijstenmakers	1	.	1	.	1
Veteranen	86	.	86
Villiers
Vischdroogers en rookers
Vischverkoopers
Visschers	16	.	16	.	16
Vleeschhouwers, spekslagers, poelers	2	.	16	1	19
Voddenroepers
Voerlieden, koetsiers, loopers, postknechten en sleepers	68	2	68	2	70
Vogelverkoopers, koolboeren
Wafel- en poffertjesbakkers
Watermolensars	6	.	6	.	6
Wekkers	3	.	3	.	3
Werktuigkundigen en makers, lolans- en brandspuitmakers	3	3	3
Wierspinneren
Wijnhandelaars	6	1	6	1	7
Wijkmeesters	1	1	1
Wier- en koperdraaijers
Wiergijeters
Zaadverkoopers
Zaakwaarnemers, commissarissen	11	11	11
Zakkenmakers en verhuurders
Zandverkoopers
Zeepluimers
Zeevaartscholen { onderwijzers
leerlingen
Ziekennoppassers
Zoutlieden
Zwaardvegers
Zwavelstokkenmakers en verkoopers
Zijdeleel (personen behoorende tot de)
Verschillende beroepen	4	2	4	2	6
Zonder beroep	6,242	6,099	578	609	1,581	2,043	2,489	15,406	(1) 10,891	24,157	35,048
Beroep onbekend
TOTAAL	9,622	9,185	1,981	1,806	3,731	3,545	26,920	25,943	42,256	40,482	82,738

(1) Hieronder een, waarvan de onderdom onbekend is.